

הסלמה בדרום לבנון

● מאת עמיהוד ישראלי

פעילות המחבלים בדרום לבנון קיבלה במחצית דצמבר צביון-הסלמתי. הדברים באו לכלל ביטוי הן בחדירות למטרות-מיקוש ברצועת "לבנון-החופשית" והן בהיערכות קיצונית מערבית לקניון הגדול של נהר-ליטני, בסמוך למעוזי הצפוניים של רב-סרן חדאד.

חדאד מצידו לא טמן ידו בצלחת. ב-16 לדצמבר ביצעו יחידות-פשיטה של המיליציות 8 חדירות לייליות בוזמניות לתוך שטחי יוניפי"ל, תוך איתור מאחזים ומיבנים של אנשי אש"ף וסייענים-כפריים. בסיגנון-צה"לי מובהק, פונו האזרחים מהמיבנים שנועדו להריסה, ולאחר מכן פוצצו היעדים. כל הפושטים מיחידות המיליציות חזרו בשלום לכפריהם. חדאד ואנשיו יכלו לציין בסיפוק את הצלחת המיבצע, הראשון בסוגו ובהיקפו, למן מרגלות החרמון ועד לרכס סולמה של צור.

בהמשך ובמקביל לפעולה זו, ובהתאם למדיניות צה"ל של הטרדת המחבלים ללא הרף, ביצעו יחידות צנחנים וחיילי "גולני" פשיטות-עומק מערבית לנהר ליטני וצפונית-מערבית מהמובלעת הצפונית. מיבצע זה, שהיה כרוך במאמץ-פיסי ניכר, הניב תוצאות חיוביות: שורה שלמה של מאחזי-מחבלים בין הכפרים ג'רמק ועשייה (ראה מפה) בוערו ופוצצו ובמיוחד בסיסים במחמודיה (582 מ'), המרוחק כ-5 ק"מ בקו-אוויר מהעיירה הנוצרית מרג'עיון. בפעולה זו נהרגו מסתבר, גם 3 חיילים סוריים. בבוקרו של שבת (20/12) הפגיזה הארטילריה הסורית בצורה נמרצת את העיירות מרג'עיון וקליעה וכן את הכפר אבל א-סאקי המשמש כמפקדת היחידה הנורבגית ביוניפי"ל. נזקים חמורים נגרמו לאוכלוסייה האזרחית והיו גם כמה נפגעים.

לאור התפתחויות אלה, שהולידו תגובה סורית מסיבית, מן הראוי להטעים את עובדת שהותם של חיילים סוריים הרחק דרומה מתחום מאחזי-הקבע של צבאים בדרום לבנון, ואין ספק שיש בכך משום הוכחת-עקיפין על שיתוף הפעולה ההדוק בין היחידות הסוריות ואיגודי-המחבלים בקווייהם הקדומניים.

עובדה נוספת שהתבארה לאחרונה נוגעת למאמץ הלוגיסטי-צבאי של המחבלים לייצב לעצמם קו הגנה ומאחזי-ניחה לאורך אפיקו התיכון של נהר ליטני, מערבית ממשולש-הכוח של רב-סרן חדאד (מרג'עיון, קליעה, אל-ח'יאם). הקניון של הליטני שעומקו היחסי נע בגיזרה זו בין 200-400 מ' מתחת לפני-השטח, משמש כקו חציצה דה-פקטו בין המובלעת הצפונית של המיליציות לבין התחומים המערביים יותר המצויים בשליטת המחבלים. המאמץ-החבלני מתבטא בעבודות-תשתית וביצורים למן מיבצר בופור (717) בדרום, החולש על "ברך-הליטני" ומרבית ישובי הגיזרה הצפונית של "לבנון-החופשית", וכן על גשר ח'רדלי (ראה מפה), כלפי צפון, דרך רמת ארנון, צומת אל-מ'צורה, עבור לכפ'ם ג'רמק, עישייה (כפר נוצרי לשעבר) ועד לכפר הגדול ריחאן. כביש האורך החולף על פני אתרים אלה מהווה את ציר המערכת של אש"ף מערבית מהליטני. בנוסף לכך, קידמו המחבלים את מאחזיהם לעבר מישלטים וקבצי-מיבנים נטושים השולטים בפועל על קניון הליטני, כגון שורה שלמה של כפרים וישובי-בת זעירים (דמשקיה, מחמודיה, מזרעת אל-נוזעיה, מואזיבה, אל-נורדייה ועוד - ראה מפה). במאחזים קדומניים אלה נחפרו עמדות, אוחסנה תחמושת, והם משמשים הן כבסיסי-גיחה ופשיטות והן כמיתחמים חלופיים להפעלת נשק-רקטי. יתרונם של מאחזים אלה נעוץ בתבליטם הטופוגרפי שהוא קשה-גישה ובקבוצות החורשים הדלילים המסייעים להסוואת המיתקנים. לכל העמדות הללו יש דרכי גישה כלפי מערב, היינו לעבר ציר-המערכת של אש"ף מערבית מהליטני. יעדי הפשיטה של צה"ל נבחרו על מנת לערער את מישלטי המחבלים ולמנוע בעדם מלסייע את פעולות הבינוי והתשתית של קווי-הקדמי.

ההתערבות הארטילרית-הסורית וההנחתה הכבדה על ישובי-הנוצרים באה, כנראה, כפעולת-תגמול מקומית על רקע מותם של אותם שלושה-מחייליהם. לישראל אין עניין בליבויה-האש ובעימות עם הצבא הסורי, ויש להניח שגם לסורים בעיות משלהם ואין הם ששים להסלמה מתוכננת. כל זאת - על בסיס הערכות מצב רציונאליות, אולם - כאמור - אין לדעת מה יילד יום וכוננות גבוהה ביחידות-צה"ל ובמיגזר האזרחי הינה הכרח בלי-יגונה.